

Wykaz skrótów | str. 13

Wstęp | str. 19

ROZDZIAŁ I. Prawo żywnościowe jako dziedzina prawa | str. 23

1. Wyodrębnienie prawa żywnościowego jako nowej dziedziny prawa | str. 29
2. Prawo żywnościowe a inne dziedziny prawa (prawo rolne, prawo konsumenckie, prawo handlowe, prawo administracyjne) | str. 36
 - 2.1. Prawo żywnościowe a prawo rolne | str. 36
 - 2.2. Prawo żywnościowe a prawo handlowe | str. 43
 - 2.3. Prawo żywnościowe a prawo konsumenckie | str. 48
3. Metody regulacji w prawie żywnościowym | str. 54
4. Ewolucja prawa żywnościowego | str. 57
 - 4.1. Dawne prawo żywnościowe | str. 57
 - 4.2. Rozwój prawa żywnościowego w polskim prawodawstwie | str. 60
 - 4.3. Rozwój prawa żywnościowego w Unii Europejskiej | str. 64
 - 4.4. Rozwój prawa żywnościowego w wybranych państwach spoza UE | str. 68
 - 4.4.1. Stany Zjednoczone Ameryki | str. 68
 - 4.4.2. Chiny | str. 77
 - 4.4.3. Brazylia | str. 82
 - 4.4.4. Australia | str. 87
 - 4.4.5. Kodeks żywnościowy (Codex Alimentarius) | str. 89

ROZDZIAŁ II. Unijne prawo żywnościowe | str. 96

1. Podstawy traktatowe unijnych regulacji z zakresu prawa żywnościowego | str. 97
 - 1.1. Regulacja odnosząca się do funkcjonowania rynku wewnętrznego jako podstawa aktów z zakresu prawa żywnościowego (art. 114 TFUE, dawniej art. 95 TWE) | str. 100
 - 1.2. Regulacja dotycząca wspólnej polityki rolnej jako podstawa aktów z zakresu prawa żywnościowego (art. 43 TFUE, dawniej art. 37 TWE) | str. 104
 - 1.3. Regulacja dotycząca ochrony zdrowia publicznego jako podstawa aktów z zakresu prawa żywnościowego (art. 168 ust. 4 lit. b TFUE, dawniej art. 152 ust. 4 lit. b TWE) | str. 107
 - 1.4. Regulacja dotycząca polityki handlowej jako podstawa aktów z zakresu prawa żywnościowego (art. 207 TFUE, dawniej art. 133 TWE) | str. 109
 - 1.5. Wpływ Traktatu akcesyjnego na akty prawne z zakresu prawa żywnościowego | str. 110
2. Rodzaje i formy unijnych aktów prawa wtórnego | str. 111
3. Zastosowanie zasady pomocniczości i proporcjonalności w regulacjach z zakresu prawa żywnościowego | str. 115
 - 3.1. Zasada pomocniczości | str. 116
 - 3.2. Zasada proporcjonalności | str. 117
4. Cele unijnego prawa żywnościowego | str. 119
 - 4.1. Ochrona życia i zdrowia człowieka | str. 125
 - 4.2. Ochrona interesów ekonomicznych konsumentów i uczciwych praktyk rynkowych | str. 130
 - 4.3. Swobodny przepływ żywności | str. 134
 - 4.4. Ochrona środowiska | str. 136
 - 4.5. Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia roślin | str. 138
5. Struktura unijnego prawa żywnościowego | str. 141
6. Zasady ogólne unijnego prawa żywnościowego | str. 141
 - 6.1. Zasada regulacji łańcucha żywnościowego od produkcji pierwotnej do konsumenta finalnego | str. 143

- 6.2. Zasada odpowiedzialności podmiotów prowadzących przedsiębiorstwa spożywcze za zapewnienie bezpieczeństwa żywności i pasz | str. 145
- 6.3. Zasada możliwości śledzenia (traceability) | str. 147
- 6.4. Zasada analizy ryzyka | str. 149
 - 6.4.1. Pojęcie ryzyka | str. 149
 - 6.4.2. Analiza ryzyka | str. 152
- 6.5. Zasada ostrożności | str. 162
- 6.6. Zasada informowania | str. 165

ROZDZIAŁ III. Zakres przedmiotowy prawa żywnościowego | str. 172

- 1. Pojęcie żywności | str. 172
- 2. Funkcje żywności | str. 173
- 3. Definicje żywności w prawie | str. 175
- 4. Suplement diety | str. 178
 - 4.1. Ewolucja kryteriów klasyfikacji | str. 184
 - 4.2. Kryteria rozróżnienia produktu leczniczego i suplementu w orzecznictwie ETS/TSUE | str. 185
 - 4.3. Suplementy diety w prawie polskim | str. 191
 - 4.3.1. Notyfikacja | str. 192
 - 4.3.2. Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez GIS | str. 193
 - 4.3.3. Opinia Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych | str. 193
 - 4.3.4. Produkty roślinne | str. 195
 - 4.3.5. Inne podmioty wydające opinie | str. 196
 - 4.4. Suplement diety a produkt leczniczy. Produkt "z pogranicza" (borderline) | str. 198
 - 4.5. Znakowanie suplementu diety | str. 202
 - 4.6. Zasady reklamy suplementu diety | str. 204
- 5. Definicja artykułu rolno-spożywczego | str. 209
- 6. Pojęcie łańcucha żywnościowego | str. 210
 - 6.1. Produkcja podstawowa (pierwotna) | str. 210
 - 6.2. Przetwarzanie żywności | str. 213
 - 6.3. Dystrybucja żywności | str. 213

ROZDZIAŁ IV. Przedsiębiorstwo spożywcze, podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze i zakład w prawie żywnościowym | str. 216

- 1. Przedsiębiorstwo spożywcze w prawie żywnościowym | str. 219
- 2. Podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze w prawie żywnościowym | str. 224
- 3. Zakład w unijnym prawie żywnościowym | str. 230
- 4. Odmienność prawa krajowego w używaniu nazw "podmiot działający na rynku spożywczym" i "zakład" | str. 233

ROZDZIAŁ V. Bezpieczeństwo żywności | str. 235

- 1. Życie i zdrowie konsumenta | str. 235
- 2. Wybór unifikacji dla systemu bezpieczeństwa w prawie Unii Europejskiej | str. 242
- 3. Relacje prawa unijnego i polskiego w zakresie bezpieczeństwa żywności | str. 249
- 4. System bezpieczeństwa żywności | str. 253

ROZDZIAŁ VI. Jakość żywności | str. 265

- 1. Próby definicji jakości żywności w teorii i w legislacji | str. 265
- 2. Relacje standardów produktów żywnościowych w prawie unijnym, krajowym oraz w Codex Alimentarius | str. 271

- 2.1. Kazus "marmolady" | str. 271
- 2.2. Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w odniesieniu do standardu produktu żywnościowego | str. 273
- 2.3. Wybrane standardy w ramach Światowej Organizacji Handlu | str. 277

ROZDZIAŁ VII. Odpowiedzialność w prawie żywnościowym | str. 284

- 1. Pojęcie odpowiedzialności prawnej | str. 284
- 2. Funkcje odpowiedzialności w prawie żywnościowym | str. 287
- 3. Wymagania w odniesieniu do sankcji w prawie żywnościowym | str. 290
- 4. Odpowiedzialność karna w prawie żywnościowym | str. 292
- 5. Odpowiedzialność administracyjna w prawie żywnościowym | str. 294
- 5.1. Odpowiedzialność oparta na sankcjach policyjnych | str. 295
- 5.2. Odpowiedzialność oparta na sankcjach w postaci kar pieniężnych | str. 295
- 6. Odpowiedzialność cywilna w prawie żywnościowym | str. 300
- 6.1. Pojęcie produktu a pojęcie żywności | str. 302
- 6.2. Pojęcie produktu niebezpiecznego żywnościowego | str. 303
- 6.3. Producent i inne osoby zobowiązane do wynagrodzenia szkody | str. 305
- 6.4. Szkoda | str. 308
- 6.5. Przesłanki egzoneracyjne | str. 311
- 6.6. Przedawnienie roszczeń | str. 315
- 7. Zbieg odpowiedzialności w prawie żywnościowym | str. 317

ROZDZIAŁ VIII. Wybrane obszary szczegółowej regulacji prawa żywnościowego | str. 320

- 1. Regulacje dotyczące wybranych produktów lub grup produktów (standard produktów) | str. 320
- 1.1. Żywność GMO | str. 320
- 1.2. Żywność ekologiczna | str. 351
- 1.3. Żywność regionalna i tradycyjna | str. 381
- 2. Regulacje dotyczące higieny żywności | str. 404
- 3. Regulacje dotyczące informacji na temat żywności | str. 411
- 3.1. Pojęcie informacji na temat żywności, etykietowania, reklamy i prezentacji żywności | str. 413
- 3.2. Funkcje etykietowania, reklamy i prezentacji żywności | str. 416
- 3.3. Podstawowe wymogi dotyczące informacji na temat żywności | str. 419
- 3.4. Obowiązkowe i dobrowolne informacje na temat żywności | str. 421
- 3.5. Informacje na temat żywności sprzedawanej konsumentowi bez opakowania | str. 426
- 3.6. Podmiot odpowiedzialny za zapewnienie informacji na temat żywności | str. 427
- 3.7. Zakres delegacji dla Komisji w zakresie informacji na temat żywności | str. 428
- 3.8. Oświadczenia żywieniowe i zdrowotne | str. 430
- 4. Regulacje związane z analizą ryzyka oraz kontrolą i monitoringiem w łańcuchu żywnościowym | str. 437
- 4.1. Urzędowa kontrola żywności | str. 437
- 4.1.1. Unijny model urzędowych kontroli żywności | str. 437
- 4.1.2. Polska regulacja urzędowych kontroli żywności | str. 446
- 4.2. Struktura i funkcje Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności | str. 455
- 4.3. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) i zarządzanie kryzysowe | str. 459

ROZDZIAŁ IX. Prywatne prawo żywnościowe | str. 467

1. Pojęcie prawa żywnościowego prywatnego | str. 469
2. Samoregulacja | str. 470
3. Odpowiedzialność cywilna w łańcuchu żywnościowym | str. 482

ROZDZIAŁ X. Prawa człowieka w prawie żywnościowym | str. 490

1. Prawo do odpowiedniej żywności w systemie praw człowieka | str. 493
2. Koncepcje prawa do odpowiedniej żywności | str. 495
3. Prawo do wody | str. 498
4. Obowiązek poszanowania (duty to respect) | str. 499
5. Obowiązek ochrony (duty to protect) | str. 500
6. Obowiązek realizacji (duty to fulfill) | str. 501
7. Obowiązek sprzyjania realizacji (duty to facilitate) | str. 501
8. Obowiązek całkowitej realizacji (duty to provide) | str. 502
9. Znaczenie Ogólnego Komentarza nr 12 dla oceny realizacji prawa do odpowiedniej żywności | str. 502
10. Ochrona praw człowieka w stosunkach zewnętrznych | str. 503
11. Wspólna polityka rolna | str. 504
12. Karta praw podstawowych | str. 504
13. Regulacja krajowa | str. 505

ROZDZIAŁ XI. Zasady i pojęcia wypracowane w orzecznictwie TSUE | str. 511

1. Regulacje zastrzegające oznaczenie towaru w orzecznictwie TSUE | str. 521
2. Regulacje nakazujące zastosowanie oznaczenia towaru w orzecznictwie TSUE | str. 522
3. Oznakowanie o charakterze promocyjnym - sprawa Mars | str. 524
4. Ochrona konsumenta przy wyróżnianiu środków spożywczych w orzecznictwie TSUE | str. 527
5. Programy promocji towarów w orzecznictwie TSUE | str. 530
6. Inne wybrane orzeczenia TSUE | str. 533

Podsumowanie | str. 537

Bibliografia | str. 551

Autorzy | str. 569